

הקומץ רבה פרק שלישי מנחות ב.

מסורת הש"ס

(1) (לעול ימיה) (2) תרי"ז
 (3) חמשה חמשה חמשה חמשה חמשה
 (4) (5) (6) (7) (8) (9) (10) (11) (12) (13) (14) (15) (16) (17) (18) (19) (20) (21) (22) (23) (24) (25) (26) (27) (28) (29) (30) (31) (32) (33) (34) (35) (36) (37) (38) (39) (40) (41) (42) (43) (44) (45) (46) (47) (48) (49) (50) (51) (52) (53) (54) (55) (56) (57) (58) (59) (60) (61) (62) (63) (64) (65) (66) (67) (68) (69) (70) (71) (72) (73) (74) (75) (76) (77) (78) (79) (80) (81) (82) (83) (84) (85) (86) (87) (88) (89) (90) (91) (92) (93) (94) (95) (96) (97) (98) (99) (100) (101) (102) (103) (104) (105) (106) (107) (108) (109) (110) (111) (112) (113) (114) (115) (116) (117) (118) (119) (120) (121) (122) (123) (124) (125) (126) (127) (128) (129) (130) (131) (132) (133) (134) (135) (136) (137) (138) (139) (140) (141) (142) (143) (144) (145) (146) (147) (148) (149) (150) (151) (152) (153) (154) (155) (156) (157) (158) (159) (160) (161) (162) (163) (164) (165) (166) (167) (168) (169) (170) (171) (172) (173) (174) (175) (176) (177) (178) (179) (180) (181) (182) (183) (184) (185) (186) (187) (188) (189) (190) (191) (192) (193) (194) (195) (196) (197) (198) (199) (200) (201) (202) (203) (204) (205) (206) (207) (208) (209) (210) (211) (212) (213) (214) (215) (216) (217) (218) (219) (220) (221) (222) (223) (224) (225) (226) (227) (228) (229) (230) (231) (232) (233) (234) (235) (236) (237) (238) (239) (240) (241) (242) (243) (244) (245) (246) (247) (248) (249) (250) (251) (252) (253) (254) (255) (256) (257) (258) (259) (260) (261) (262) (263) (264) (265) (266) (267) (268) (269) (270) (271) (272) (273) (274) (275) (276) (277) (278) (279) (280) (281) (282) (283) (284) (285) (286) (287) (288) (289) (290) (291) (292) (293) (294) (295) (296) (297) (298) (299) (300) (301) (302) (303) (304) (305) (306) (307) (308) (309) (310) (311) (312) (313) (314) (315) (316) (317) (318) (319) (320) (321) (322) (323) (324) (325) (326) (327) (328) (329) (330) (331) (332) (333) (334) (335) (336) (337) (338) (339) (340) (341) (342) (343) (344) (345) (346) (347) (348) (349) (350) (351) (352) (353) (354) (355) (356) (357) (358) (359) (360) (361) (362) (363) (364) (365) (366) (367) (368) (369) (370) (371) (372) (373) (374) (375) (376) (377) (378) (379) (380) (381) (382) (383) (384) (385) (386) (387) (388) (389) (390) (391) (392) (393) (394) (395) (396) (397) (398) (399) (400) (401) (402) (403) (404) (405) (406) (407) (408) (409) (410) (411) (412) (413) (414) (415) (416) (417) (418) (419) (420) (421) (422) (423) (424) (425) (426) (427) (428) (429) (430) (431) (432) (433) (434) (435) (436) (437) (438) (439) (440) (441) (442) (443) (444) (445) (446) (447) (448) (449) (450) (451) (452) (453) (454) (455) (456) (457) (458) (459) (460) (461) (462) (463) (464) (465) (466) (467) (468) (469) (470) (471) (472) (473) (474) (475) (476) (477) (478) (479) (480) (481) (482) (483) (484) (485) (486) (487) (488) (489) (490) (491) (492) (493) (494) (495) (496) (497) (498) (499) (500) (501) (502) (503) (504) (505) (506) (507) (508) (509) (510) (511) (512) (513) (514) (515) (516) (517) (518) (519) (520) (521) (522) (523) (524) (525) (526) (527) (528) (529) (530) (531) (532) (533) (534) (535) (536) (537) (538) (539) (540) (541) (542) (543) (544) (545) (546) (547) (548) (549) (550) (551) (552) (553) (554) (555) (556) (557) (558) (559) (560) (561) (562) (563) (564) (565) (566) (567) (568) (569) (570) (571) (572) (573) (574) (575) (576) (577) (578) (579) (580) (581) (582) (583) (584) (585) (586) (587) (588) (589) (590) (591) (592) (593) (594) (595) (596) (597) (598) (599) (600) (601) (602) (603) (604) (605) (606) (607) (608) (609) (610) (611) (612) (613) (614) (615) (616) (617) (618) (619) (620) (621) (622) (623) (624) (625) (626) (627) (628) (629) (630) (631) (632) (633) (634) (635) (636) (637) (638) (639) (640) (641) (642) (643) (644) (645) (646) (647) (648) (649) (650) (651) (652) (653) (654) (655) (656) (657) (658) (659) (660) (661) (662) (663) (664) (665) (666) (667) (668) (669) (670) (671) (672) (673) (674) (675) (676) (677) (678) (679) (680) (681) (682) (683) (684) (685) (686) (687) (688) (689) (690) (691) (692) (693) (694) (695) (696) (697) (698) (699) (700) (701) (702) (703) (704) (705) (706) (707) (708) (709) (710) (711) (712) (713) (714) (715) (716) (717) (718) (719) (720) (721) (722) (723) (724) (725) (726) (727) (728) (729) (730) (731) (732) (733) (734) (735) (736) (737) (738) (739) (740) (741) (742) (743) (744) (745) (746) (747) (748) (749) (750) (751) (752) (753) (754) (755) (756) (757) (758) (759) (760) (761) (762) (763) (764) (765) (766) (767) (768) (769) (770) (771) (772) (773) (774) (775) (776) (777) (778) (779) (780) (781) (782) (783) (784) (785) (786) (787) (788) (789) (790) (791) (792) (793) (794) (795) (796) (797) (798) (799) (800) (801) (802) (803) (804) (805) (806) (807) (808) (809) (810) (811) (812) (813) (814) (815) (816) (817) (818) (819) (820) (821) (822) (823) (824) (825) (826) (827) (828) (829) (830) (831) (832) (833) (83

תורה אור השלם

... וְהָיָה לוֹ וּלְאִשְׁתּוֹ אֶחָד
אֶחָד כְּהֵנָּה עֵלֶם תִּהְיֶה אִשְׁתּוֹ
נָא לְאִלְהֵינוּ וְיִסְפָּר עַל כְּנִי
בְּמִדְבָּר כֹּה יֵג
... וְכָל קָרֵבן מִנְחָתְךָ בְּמִלָּח
מִמֶּלֶךְ וְלֹא תִשְׁבֹּחַ מִלָּח
... אֶלֶּה אֵלֶיךָ מִעַל מִנְחָתְךָ
עַל קָרֵבנְךָ תִּקְרִיב מִלָּח:
... יִבְרָא ב' יג

—

הנהגות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אף כי וכו' דם
קטור וחטית מ"ה כמות
נמחה:
(ב) שבתה קומץ
(ג) וכו' לא מ"ה נמחה וכו'
למחר כמות נמחה לראשונים
וכי' חסד לא אלא לזכר
למשיח הששטן בבגד הכי
נמחה דם שחמור וכו' ה"ה נמח
(ד) וכו' בזה צד להלל
למלכותו (ה) ד"ה מל קרן וכו'
ל"ל ימחה קומץ נמח:
(ו) ד"ה דם אמר וכו' לל
למחר הששטן בגדו וכו'
נמחה: (ז) ד"ה מלשטרך וכו'
וענינו קרן הסדר ואחרי
כך אמר בזה צד מלשטרך וכו'

שיימה מקובצת

[illegible]

וְכַאֲשֶׁר הָיָה לְהוֹבִיָּה אִימָא מִנְהָ
שְׁחִדָהּ שִׁמְרָתָהּ אֵף כִּן שִׁחִדָה
אֲבָרָא וְכִי מִשְׁחִדָה לִי
וְהוֹצִיא אֲבָרִים קִטְיָה אֲלָא אֲבָרָא
וְכִיבִרִים טַעֲמֵם שְׁחִדָהּ
וְכִי הוֹבִיָּה אֲבָרִים לִי כִּי טַעֲמֵם
שְׁחִדָה כִּן פִּי רִשִׁי וְיִמְשֹׁם הִי
וְכִי יֵד וְכִי זָרָה לִפְשֵׁי אֲבָרִי
כִּי דוֹקָא וְכִי אֲבָרִים דְּרִיבִי
לִמְכָּה לִי לִפְשֵׁי מִרְיָ (מִרְיָ
הִיא לְשׁוֹן שְׁחִיבָרָא בְּרִי) דְּהִיא
אֲבָרָא אֲמִינִין לִקְמֵן שְׁשִׁטְתִּין
וְשִׁפְרִי וְאִמָּא מַעַל מִנְחִינִין
מִשְׁנֵי שְׁחִיבָרָא כִּי אֲלָא שִׁימִ
וְרִאשְׁתָּהּ קָרָא אֲבָרִים דִּשְׁ
לֵאלֹהִי מִקְשָׁה מִעַל דִּשְׁ

[illegible]

א. אמורה במלח. שלא תפסוק מקרבנות. בין לרבי יהודה בין לר' יוחנן ליתא מידי אלא בשמעות דרשין: רב. דאמר י"ז (ו) החמירה ללא החמירה לא כתנא דידן ס"ל דאמר לא מלח הקומץ כשר: שור לגבי מוצה. דמליח קומץ בראשו של מוצה היא כדאמר בשמעתא בראשו של מוצה שם מליחא אל

מִן: עוֹשִׁים. וְקִרְאוּ קִרְקֹן שְׁנֵאֲמָר
וְלִמְנוּת הַבְּלֹטוּ עַל קִרְקֹן הָעֵשִׂים
יֵה אִי וְדֵס אִיִּקְרִי קִרְקֹן שְׁאוֹ
רֵל כֵּל הַזֶּה: אֲחֵרִים עָבְדוּ לֵא
שְׁרִיכָה עוֹשִׁים לִקְסֶדֶה: אֶפֶס
שְׁרִיכִין קִרְקֹן שְׁעוֹתִין מִלָּה יֵאוֹ
וְדֵס (א): וְקִרְקֹן דִּמְנֶה
שְׁרִיכִים וְדֵס מִמֹּרִי אִימֹרִין
וְכֶשֶׁר לִכְהֵנִים: יוֹ אִי מֶה
שֶׁמִּיּוֹסֵד שְׁמֵרָם. הֵי פִרְיָן
אִיִּמֵּחַ יֵה אִיִּר דִּמְרִינָן כֵּל דִּמְי
כֵּהֶאֱלִי כֵּל אֲחֵרִים בְּזָקִין חֹבֶה
לֵהֶן מִרְבִּי נִמֵּי דֵס דִּמְי לֵה לֵאדֶּךְ
כֵּהֶאֱלִי כֵּל דִּמְמִיר כְּמוֹת (א) אֶפֶס
וְמִעֻטִּין עוֹשִׁים הֵאוֹ דִּלְמָא דִּלָּא דִּמְי
שְׁמִידִי ת"ל (א) כְּשֵׁיטֹא אֲחֵרִינָא
כֵּהֶאֱלִי כֵּל דִּמְמִיר כְּמוֹת (א) וְלִרְבִּי
אֲחֵרִים בְּזָקִין חֹבֶה לֵהוּ אֲחָא דִּלִּיכָא
וְשִׁי (אִיפֻלָּא) אִיִּרֵּס דֵּס שְׁמִירִי
אִיִּר אֲחָא אֵלֵן מִתִּירִין דִּלִּיכָא לִמֵּה
וְיִמְכֹּר מַעַל מִנְחָתָךְ יִמְכֹּר (א) (א)
כִּדְאֲחֵרִין לִקְנֹן מִסְבָּדָא הֵי
לִיֵּה לִמְלֵיךְ שֶׁן אֲשֶׁרִי טִמְיָא קִימֹן
עַל כִּרְחָק (א) כִּסְלוֹה אִיֵּה צִנִּי
לֵה הֵי כֵהֶאֱלִי כֵּל לֵהִי אִיִּקְרִיִּךְ
וְעוֹט לִמְעוֹטִי חֵד מִיִּיִּהוּ: כּוֹלֵס. גֵּס
קִרְקֹן: ת"ל וְיִקְרָא (א) בֵּא וְקִרְקֹן
רִבִּין מִנְחָתָךְ (וִיבִקֵּד: ב): כִּנְיִי
כִּנְיִי מִנְחָתָךְ הֵי עוֹלֵי לְבָבוֹה

ואימוריו קרשי קרשי
תלמוד לומר² על כל
מגן לרבות את הלבן
וזאת אבות מה מנחה
כלל ומנחה פרט כל
אחריו^א לא^ב הדר א
אלא כעין הפרט מה
באין חובה לה אחרים
אחרים רבאין חובה
בהרי אימוריו הוא דא
באה עמה בכלל אחר
דמכשרא בהו מנחה
מפורש שאחרים באין
ומתרת ומאי ניהו לבר
מדאיצטריך מעל מנחה
מר מעל מנחתך ולא
אברים הוה ליה לרבוין
אישים כמותה בחין

כל קרבנך חזר וכלל כלל ופטר וכלל אי אחת דן אלא כעין הפסוק
דברו להו כל הכי: **אף כל עמים**. אף כל הארצות עמים עשויין
לש. ואומות: ופסיו. יין: **ארציה**. לנזקך דם אחו דהכי אר
יס דמי שנתפס חטאו שמה: **אלא**. להכי לא איתרידי דם אף
הכי דלגובה חלש עם המהנה בכלי אחד ופסיו אף בזה עם
וידי קרד הוה אמינא דעשונה ממש דדמי למנהה בחד זר שמה
זר בחד זר דאחרים בזהו לה חובה אחרין דעשויין מלה: **אויש**
מערות אחרים בזה פסוקה אלא דם פעמים שצדודוויח פנים עם
כלל. בטומאת חזר ואפילו קרשן שהוא ממיר ואין פו משום פגול ויש
לכל. וזמן ליכא חזר דמפרש בזה: וינחם להו ויחלו לו (ד. פ. ט.)

[illegible]

אימת מה הפרט מפורש שאחרים באים חובה לה וגם מותרת. פירוש וימנע כללל קמא דוקא אי מי פאילו למ"ד כללל נצחא דוקא בעינן שני לדדין כדמוכא בריש בכל מערבין (ערוךין ע"ד כח). ויפריך עיין בפרק שלשה מינין (מ"ד ע"ה) ושמה י"ט מקומות [ל] שנים ושלשה י"ט מקומות לא מצינו שם

י' ר' יהודה ר' שמעון
ולא עולם הוא ונאמר
לם כשם שאי אפשר
א' אי אפשר לקרנות
ר' ר' כנא ר' יודן ס"ל
מר ליה אביי י' הכי
לא אלא ^לא' יצ' כהן
לה כהן אלא ו' אמר
יעת' שור קרב לגבי
יון רכתיבא ביה ברית
דמיא ולא תנא ביה
מנחתך במלך תמלך
א' אילו נאמר ^ל קרבן
עצים ודם שנקראו
תה מיוחדת שאחרים
כל שאחרים באין
מיוחדת שמתרת אף
שמתיר ת"ל מועל
^ל יכול תהא מנחה
קרבן קרבן טעון מלך
מלך ואין לי' אלא
ת' יאת הלבונה מרבה
ה' ויגיד רבלי אהר

ההבאה בפני עצמה ולבונה הבאה בביוכין והקטרת
הזן משיח ומנחת נסכים אימורי חטאת ואימורי אשם
אימורי קדשים קלים ואברי עולה ועולת העוף ^י מנץ
יבגד תקריב מלח אפר מר אין לי אלא קומץ (מנחה)
מרבח אני את חלבונו שכן באה עמה בכלי אחד
ויוחרת שאחרים באין חובה לה הכי קאמר אימא קרבן
ופרט אין בכלל אלא מה שפרט מנחה אין מידי
ועל כל קרבן חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן
פרט מפורש שאחרים באין חובה לה אף כל שאחרים
יבאין חובה לה מאי ניהו עצים אף כל עצים אימא ^י
לה (ניה) לבונה ^י ואייתי דם דאימא נסכים ^י נסכים
מ"ט אכילה ושתייה אדרבה כפרה ושמחה אלא לבונה
^י (נסכים אין באין בכלי אחד) אבל עצים כי היכי
גבי מתכשרא בהו כוליהו קרבנות ואימא ^י מה הפרט
חובה לה ומתרת אף כל שאחרים באין חובה לה
הבאה בביוכין דרשיא להם ^י אבל מידי אחרינא לא
ולא מעל דמך מכלל דהנך כוליהו אתו בחד צד אמר
ול דמך ואימא מעל מנחתך ולא מעל איכריך מסתברא
כן ^י (אשכ"נ מ"א סימן) אחרים באין חובה לה כמותה
מותרת נותר כמותה מומאה כמותה מעילה כמותה
אדרבה

ועל כרחק הדרין למילתא קמייחא לכל (ו) שאתרים באין לה חובה
מלתא ב'א: ואייס דם דאיעא נפשים. יין ושמן באין לחובה לזבח:
לז' לאחר כפרת דם שזיפר על השטח בזה היין השמחה אלהים
ל גב נפשים באין לו חובה לא דמו ללבוש הבאה ב'א: לו חובה
ל כבלי אחד: מדאיעטריך מעל מנחתה. למעוטי דם אלתא אי לא
מנחה מכלל דהך כוליה דלא מעטעטי קרא (ו) מחד ז' אחו ב'א: כיון
על האש גשרת למעוטי דם שאני גשרף: כחוף כמחש. דכל מנחה
הבדים ועל הפרסות: מנחה ואכרים חייבין משום נותר וטומאה לא
שום נותר וטמא (א) ויילך לה (ו) וזנחיה (מד). מאכרם לא מקדישים (נ) ויקרא (כז).
לז' כחרי חביב דם דם למעוטי מנחה וזח מנחתה וזח מעטעלי:
מנחה וזח מעטעלי מנחה וזח מעטעלי מנחה וזח מעטעלי מנחה וזח מעטעלי

[illegible]

עין משפט
נר מצוה

יא א ב מ"י פ"ה מהל' אסורי
מוצת הלכה יא:
יב ג מ"י שם הלכה יב ופ"ה
מהל' פקודה"מ הלכה יג:
יג ד מ"י פט"ז מהל' מעשר
הלכה יד ופ"ד מהל' פסחין
ומקטין הל"י:

שימה מקובצת (המשד)

[illegible][illegible][illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones

Tél.FR : 01.80.91.62.91 - Tél.ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com